

GEZ 4.362.1024 KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość MYSŁOWICE
1. Nazwa KAMIENICA BUDYNEK MIESZKALNO-USŁUGOWY	2. Czas powstania Lata 50.,60. XIX w., pocz. XX w.	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres ul. Rynek 20 nr działki 935/105, obręb Mysłowice 41-400 Mysłowice 5. Przynależność administracyjna województwo śląskie powiat Mysłowice gmina miasto Mysłowice 6. Formy ochrony Rejestr zabytków nr 1183/72 z 05.05.1972 r. (układ urbanistyczny) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (Uchwała nr XXVI/424/16 Rady Miasta Mysłowice z dnia 27.10.2016 r.)

Widok budynku od północnego-wschodu

Widok budynku od północnego-wschodu

Historia: Rynek do poł. XIX w. otoczony był zabudową drewnianą. Proces wymiany na murowaną rozpoczął się w latach 50. i 60. XIX w.: powstawały budynki w układzie kalenicowym, parterowe lub dwukondygnacyjne o niewielkich gabarytach i prostych bryłach, skromnie dekorowane. Zabudowa w obecnym kształcie powstała na przełomie XIX i XX w. - wielokondygnacyjne kamienice o elewacjach z wystrojem w duchu historyzmu, w pocz. XX w. – z elementami secesji.

Budynek nr 20 powstał w latach 50. 60. XIX w.: dwukondygnacyjny (pocztówka z lat 1898-1903), przebudowany został na pocz. XX w. Na pocztówce z 1918 r. widnieje w obecnej formie, z bogatym wystrojem fasady. Na parterze funkcjonował sklep J. Wachsnera.¹

Opis: budynek czterokondygnacyjny, nakryty dwuspadowym dachem z krótką połącią frontową, rozczłonkowaną lukarnami pod daszkami pulpitowymi i półokrągłą facjatą. Dach kryty papą i blacho dachówką. Na osi fasady jednokondygnacyjny wykusz wsparty na konsolach, zwieńczony balkonem z metalową kutą balustradą. Ściany murowane, tynkowane, w drugiej kondygnacji boniowane. Detal architektoniczny i zdobniczy wypracowany w tynku: gzyms kordonowy, fryz z motywami roślinnymi w zwieńczeniu drugiej kondygnacji, kanelowane lizeny z rzeźbioną głową kobiety wśród motywów roślinnych, profilowane obramienia okien, nadproże okna i płyciny podokienne w wykuszu oraz fryz konturujący facjatę - z dekoracją roślinną, motyw promienistego słońca nad oknami trzeciej kondygnacji, odcinki gzymsu wieńczącego bo bokach facjaty. Otwory okienne prostokątne, w drugiej kondygnacji – zamknięte łukiem kotarowym dwudzielnym. Stolarka okien wtórna, jednodzielna dwupodziałowa, w 2 i 3 kondygnacji z dwupodziałowym nadświetleniem, w wykuszy trójdzielna z półokrągłym nadświetleniem trójpodziałowym. Witryny prostokątne. Drzwi prostokątne, płycinowo-ramowe, wtórne, nadświetle zamurowane.

Wartość: wartość historyczna - obiekt wchodzi w skład historycznego układu urbanistycznego miasta wpisanego w 1972 r. do rejestru zabytków. Wartość architektoniczna: historyzm z licznymi elementami secesji w wystroju elewacji, jednorodna kompozycja, bogactwo detalu.

¹ Źródło: *Mysłowice. Zarys rozwoju miasta, pod red. Długoborskiego, Katowice 197; Sulik A., Historia Mysłowic do 1922 r., Mysłowice 2000; pocztówki archiwalne, portal fotopolska.eu: <https://fotopolska.eu/1327287,foto.html?o=u18119> https://fotopolska.eu/Myslowice/b79240,Rynek_20.html?f=912568-foto (dostęp: 01.08.2022)*

Stan zachowania: znacznie uszkodzone tynki, ubytki detalu architektonicznego, parter wtórnie tynkowany, wymiana witryn i drzwi. Wymiana stolarki okiennej z zachowaniem form historycznych. Zachowana bryła budynku, kształt dachu i jego pokrycie, kompozycja elewacji frontowych, rozmieszczenie i kształt otworów, detal architektoniczny.

Postulaty dotyczące konserwacji: remont elewacji budynku z zachowaniem jej podziałów i dekoracji. W przypadku wymiany stolarki okiennej i drzwiowej - odtworzenie jej podziałów, ilości skrzydeł i formy historycznej.

Ochrona zabytkowej formy i substancji budynku, tj. zachowanie w niezmienionej postaci sposobu ukształtowania bryły, wysokości zabudowy frontowej, w tym wysokości gzymsu wieńczącego. Zachowanie kształtu i pokrycia dachu, rozmieszczenia i kształtu otworów okiennych, kompozycji elewacji frontowej, ochrona zabytkowych detali architektonicznych. Zachowanie oryginalnych materiałów wykończeniowych i kolorystyki.

Zakazuje się lokalizacji na elewacji frontowej urządzeń technicznych: anten, klimatyzatorów, przyłączy telekomunikacyjnych, kabli i szaf kablowych elektroenergetycznych oraz pomieszczeń do gromadzenia odpadów. Zakazuje się również stosowania na elewacjach okładzin systemowych, listew plastikowych, sidingu, blach oraz drewna.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Jakub Danielski, 08.08.2022 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

Łukasz Konarzewski
* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków